

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . 40 Leu
Egy hóra . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyíltér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Alakulóban a Kézdi Gazda Szövetkezet.

Messze kiható határozatok a gazdák múlt vasárnapi gyűlésén.

Folyó hó 20-án, vasárnap délutánra gyűlt össze a kézdi-járási gazda-társadalom színe-java, hogy közös kérdéseit megtárgyalja. — A gyűlés jelentőségében messze tulszárnyalta a szokásos összejövetelek kereteit. — Nagy jelentőségű határozatot hoztak az idők szavát megértő gazdák a tej és tej-termékek közös értékesítésére vonatkozólag.

A gyűlés Paál Lajos elnöki megnyitóját után a rövidre fogott titkári jelentéssel kezdődött. Dr. Solyom Miklós titkár részletesen ismertette a Gazdakör munkáját, amit az idén tavasztól kifejtethetett.

— Örömmel látjuk, — mondotta, — hogy gazdáink mind inkább és inkább érzik, milyen jó szolgáltatásokat tehet mindnyájuk számára egy olyan szerv, mint a Gazdakör. Haladást jelent, hogy mind többen és többen kéri ki a közös munkából a részüket.

Elmondotta, hogy a Barcaságba tanulmányi kirándulást, most méhészeti szak-tanfolyamot rendezett a Gazdakör, de időközben is állandóan gondoskodott a gazdák érdekeinek megóvásáról, úgy a moratoriummal kapcsolatban, mint azon kívül.

Majd Eperjesi Albert előadó ismerteti az ideai termény-értékesítés kérdését. Javasolta, hogy az idénre csak ideiglenes megoldást keressenek a gazdák, olyanformán, hogy minden egyes közösségi gazdakör kimutatást készítsen az eladandó termény-fölöslegéről, ezt a kimutatást a Kézdi-járási Gazda-körnek nyújtja be és a Kézdi-Gazdakör segítsen értékesíteni lehetőleg nagyban s kedvezőbben a terményeket. A gyűlés egyhangulag tette magáévá az előadó indítványát.

A jövő évek bármely gazdasági terményeinek állandóbb jellegű értékesítési formájáról beszélt, — egy nagyobb méretű szövetkezet létrehozása érdekében, a következő előadó: Dr. Molnár D. Emil. — Egyelőre a megalkotandó szövetkezet csupán a tej és tej-termékek értékesítésével foglalkozzék, — mondotta, — de a jövő években, ha sikerül a szövetkezetet mind szélesebb alapokra fektetni, más, bármely gazdasági, vagy állati termékek forgalomba hozatalát előnyösebb, szövetkezeti alapon vállaltatja, ha azon termékek értékesítésére a közgyűlés kellő időben és módon a szövetkezet vezetését a következő egy üzleti év tartalmára felhatalmazza.

Rövidesen lesz alkalmunk lapunk más helyén rátérni a szövetkezeti kérdésre általában és az Erdélyszerte több, mint 80 tej, 400 hitel és k. b. 200 más

jellegű magyar, már jó eredményekkel működő kolozsvári (illetve siménfalvi) vezetés alatt álló szövetkezetek működésének ismertetésére is.

Az előadó eredeti elképzelésének és érdeklődést keltő beszédének az volt a hatása, hogy a jelenlevő gazdák majd kivétel nélkül aláírták a belépési nyilatkozatot és ötszáz leus üzletrész-jegyzést. A közgyűlés elhatározta, hogy a „Kézdi” Gazda-Szövetkezet végleges megalakítása céljából a Szövetkezet alakuló közgyűlését f. évi október 1-re hívja össze. Ezen gyűlésre az alapítókön kívül meghívhatnak az érdeklődők és meghívás után, reméli a Gazdakör, hogy sikerül Elekes Béla siménfalvi szövetkezeti főellenőrt is a gyűlésen részvételre megnyernie, aki a már létező szövetkezetek gyakorlati eredményeiről számolna be és személyesen is megadná az irányítást a Kézdi Gazdaszövetkezet legelső lépéseire.

Dr. Solyom Miklós titkár-előadó igen tartalmas és a közérdeklődést hosszasan lebilincselő előadása következtében az adósságrendezési ma érvényben lévő törvények és rendeletekről. A résztvevő mintegy 60-70 gazda, minden faluból a legelső, nagy figyelemmel hallgatták az előadást, amelynek végzetével közvetlen megbeszélés is kifejlődött a jelenlevők és dr. Solyom között. Bizalommal fordultak a kérdéssel a gazdák és székely testvéri szeretettel adott választ találtak szinte minden, az életben előfordulható esetükre.

Végül Hamar Endre kézdiszentkatolnai kiküldött emelkededett szövegre. Indítványozta, hogy a közgyűlés a Gazdakör elnökségének jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon azért a lankadatlan munkáért, melyet közérdekben kifejt és azért a tartalmas programért, mellyel a közgyűlést összeállította. Hangos tetzésnyilvánítás kísérte szavait, de Solyom Miklós dr. alelnök elhárította a jegyzőkönyvi köszönetet s csupán mint a ragaszkodás és bizalom kifejezését fogadta meleg szívvvel a közgyűlés megnyilatkozását. „A vezetőség nem jegyzőkönyvi, vagy azon kívüli köszönetek reményében dolgozik, — mondotta — de abban az erős hitben, hogy az önkönd adadó támogatásával a tényleges eredmények nem fognak késni.”

Az alkonyatig elhúzódó tartalmas gyűlésről a résztvevők azzal a megelégedéssel távoztak, hogy nem vették kárba a jó idő s a sürgős mezei-munkára hívó délután, mert volt értelme Vásárhelyre bejönniük. Ma a gazdasági élet erői annyira kitanultak és hatalmasak, hogy hiába dolgozik csak egye-

dül a gazda: érdekeit nem képes határozottan megvédeni. A munka nagyrésze kárbavész a gazdák számára, ha ők is nem lépnek egyet az előre lépett világ után.

Helyből alig öt érdeklődő vett részt a gyűlésen. (X)

Egy ifju lelkész elindul missziós útjára...

Művészi vallásos est Zabolán.

(A Székely Ujság munkatársától.) László Dezső missziós titkár predikált vasárnap Zabolán. Délelőtti predikációjában megemlélt Babos Sándor fiatal lelkészt, ki most indul, mint misszionárius a messze Ázsiába. És együttesen imádkozva, bucsúztunk valamennyien a fiatal paptól, aki itt hagyja hazáját, övéit és elmegy egy messze világba, hol ezer veszély várhat reá.

Megy ugyanarra a helyre, honnan több, mint ezer éve egy legendás nép indult el, hazát foglalni...

A nyelvét nem értik meg, de a krisztusi ígét és becsületes szívét, melyet ez a lelkes fiatal pap visz magával, meg fogják érteni.

Este vallásos este volt a szépen felvirágozott templomban.

Kezdő ének után Bedő Béla imádkozott, megemlékezve a távozó pap társáról.

László Dezső beszélt a külmiszió gyönyörűség céljáról.

Azután egy itt nyaraló zeneművész, komponista, Osonicky dr. gyönyörű orgonajátéka emelte a lelkeket, messze fel az áhitat szárnyain. Több orgonaszámát a Balogh fivérek: Andor, László és Pál kísérték hegedűn.

Énekelt Balogh László, aki egyetemi tanulmányai mellett énekelni tanul.

Nemrég a kolozsvári lapok is említették sokat ígérő hangját.

Ennek a magas, karcsu, szép kreol fiúnak, jövőt jósolunk. Erdély, ahonnan annyi világhír repül ki, adja Isten, hogy gazdagítsa vele a kulturoceánt.

Szépen szavalt a kellemes organumu Csekme Iduska, az udvarhelyi képző nővendéke és Hadnagy Nusika gimnazista. — Szép missziós költeményeket adtak elő.

A bezáró éneket az orgonaművész kísérté.

A művészi vallásos estén megjelent gróf Mikes Árminné és Mikes Hanna grófnő.

A rendezés Bedő Béláné érdeme.

Özv. Czirmes Bálintné.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület

szentgyörgyi vándorgyűlése.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület ez évi vándorgyűlését Sepsiszentgyörgyön tartja a kiállítással párhuzamosan augusztus 27—29 napjain. Az egyesület diszgyűlése 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a Székely Mikó kollegium tornatermében, azután vasárnap, hétfőn és kedden az egyesület tudományos szakosztályai tartanak népszerű és szakelőadásokat. Összesen a 3 nap 35 előadás lesz. Az egyesület városunkból felkérte előadás tartására dr. Török Andor ny. alispánt, ki kedden d. u. 4 órakor, „Szemelvények Kézdivásárhely történelméből” címen és dr. I. Diénes Jenő ügyvédet, ki kedden délután „Ezeréves magyar-lengyel láncszemek” címmel fog tartani felolvasást.

A többi előadók a következők: dr. Bíró Vencel, dr. Veress Ferenc, dr. György Lajos, dr. Balogh Artúr

Husz Ödön, Csutak Vilmos, dr. Koleszár László, dr. Tusa Gábor, dr. Tavaszy Sándor, dr. Szász Ferenc, dr. Szádeczky K. Gyula, Bányai János, Török Zoltán, Kós Károly, dr. Gyergyai Árpád, Deák Bertalan, dr. Kristóf György, Barabás Samu, Bogáts Dénes, dr. Parádi Ferenc, dr. Pál Gábor, dr. Boga Lajos, dr. Schmidt Béla, Debreczi Sándor, Felszeghi István, dr. Konsza Samu, dr. Márkos György, dr. Ferenczy Sándor, dr. Szigeti Imre és dr. Balogh Ernő, kik a különféle tudományágakból tartanak előadásokat, melyekre felhívjuk a kiállítás látogatóit. Ezen előadások a Székely Nemzeti Múzeumban lesznek naponként d. e. 10-től és d. u. 4 óráig. A Székely Nemzeti Múzeum a Báthory István korabeli relikviákból rendez alkalmi kiállítást.

Tanítók, szülők!

Olcso bevásárlási forrás a kezdődő tanévben a Kovács-hirlapiroda könyv-írószer- és papírzülete.

Keed és a két krajcár...

Hogy jut a tanító pénzhez.

Fiataltanító koromban, a községek nagyon gyengén voltak ellátva iskola épülettel. Olyan tantermet kaptam egy épületben, mely emeletes szeszgyárnak volt építve s a földszinten egy szobát alakítottak át tanteremnek. Az a lépcső, melyen a téglát az emeletre felhordták, még mindig ott volt. Első, második osztályt tanítottam s nagyon féltem, hogy ha felmennek az emeletre, valamelyik leesik s nagy kellemetlenségem lesz belőle. Ezért megtiltottam tanítványaimnak, hogy emeletre felmenni ne merjenek, mert nagyon szigorúan megbüntettem, amelyik felmegy.

Egy alkalommal megyek az iskolába s messziről látom, hogy egy első osztályos tanítványom az emeleten van. Nem néztem tovább rá, hogy gondolja azt a gyerek, hogy nem láttam.

Bemegyek a tanterembe s utánam jönnek a gyerekek. Elhelyezkednek s az én Feri tanítványom, aki állandóan „keed”nek szólított, tartja az ujját, hogy panasza van.

— Mi a baj Feri? — kérdelem.

— Istálom, a sok gyermekek mind felmentek a hujuba.

— Nő Feri, állítsd ki sorba mind, aki fenn volt, hogy mertek oda felmenni.

Feri egytől-egyig mind kiállította a gyerekeket, egyedül ő maradt a padban.

— Feri, már állj ki te is, ne ülj egyedül a padban.

A gyerekek, félve a büntetéstől, sirtak, hogy ők nem jártak fel az emeletre. Megindulok a sor előtt s tapogatom az orrukat s

mindeniknél mondom, ez kemény, ez is kemény stb.

Ferihez érek s mondom neki.

— Feri, lágy az orrod, mit jelent.

— Hazugság istálom, de ne verjen meg, mert holnap két krajcárt hozok.

Látogatás a nagybányai festők mecénásánál.

Egy tárlatra való festmény a Kantában — A minorita könyvtár ügye.

Régi, komor, métervastag falak, boltíves szobák adnak valami középkori hangulatot a kantai rendháznak. Itt él a művészlelkű házfőnök, Korom P. Antal plebános, akinek csodás képgyűjteményéről erdélyszerte beszélnek. Vendéglátó szívességgel vezet körül a szobákban és mintegy rajongó szeretettel beszél képeiről.

— Ez Koszta József virágcsendélete, ez Rippl-Rónay tollrajza, amott meg Boldizsár István Színeyi Merse nagydíjat nyert képe.

Minden képről tud valamit mondani, minden kép mesterével kapcsolatban vannak emlékei.

— Gügyei Nagy István spanyol udvari festő képe ez, a „Naplemente”. Nézzé meg azt a csodás reflex fényt a nyári felhőkön.

Aztán felsorakoznak a nagy mesterek, egy része két képpel is képviselve van.

— Thorma, a nagybányai festőiskola egyik megalapítója. Itt mellette Pirk János, birkapásztorból lett művész. Aztán tovább. Szőnyi István, Ferenczy Valér, Balla Béla, Börösök Samu, Krizsán János, Papp Aurél, Mikola András, br. Mednyánszky, Tatiz László, Péczeli, Pataky, Flórián, aki Párisban dolgozik, Pörge Gerő, Nagy Oszkár, Wolff Károly, aztán egy néhány kubista, futurista, köztük Jándy Dávid.

A remeknél remekebb képek között valahogy elvonatkozik az ember Vásárhelyről, az apró piszkálódások, csikorgó pletykák és sárga rosszakarat városából.

De nincs idő gondolkozni, még hátra van egy többszázéves márvány-intarzia Krisztus kép. Természetes színű márvány lapocskákból van összeállítva ez a csodálatos darab, mely egymagában is, mint régi ritkaság, nagy értéket képvisel.

Néhány érdekes, régi óra egészíti ki az együttest, melynek szép keretet adnak a hatalmas selyem perzsaszőnyegek.

A mecénás Korom P. Antal, aki nemcsak a képek vásárlásával, de más anyagi

— Hát azt minek, Feri?

— Hát egyvel palavesszőt veszek, egyet keednek adok.

— Hát nekem minek, Feri?

— Hát, legyen keednek es pénze.

Elnevetem a dolgot s Feri nem tudtam megbüntetni.

...y.

támogatással is segítette a szegény tehetségeket, csendesesen elüti a bámuló-elismerő szavakat, mert az igazi ember, aki tudja, mit jelent a művészetért áldozni, nem szereti a dicséreteket. Aki, mint művészetre hajlamos lélek, nem mellőzhető öndicsérrel, hanem szerényen l'art pour l'art vitte előre a magyar művészek ügyét, az önzetlenségéért nem vár dobszóval elismerést.

A könyvtár most is a vásárhelyieké!

Megkérdeztük a házfőnök-plebánost, mi igaz abból, hogy a minoriták könyvtárát Aradra szállították és ott beolvasztották egy nagy közös könyvtárba?

— Ezek téves híresztelések voltak.

Most érkezett levél az aradi tartományfőnöktől, amelyben megindokolják a könyvek elszállítását.

Eltolvassuk a levelet, mely szerint a tart. főnök legutóbbi vizitációja alkalmával megnézte a könyvtárt és mivel az igen értékes régi könyvek az egyházközség kedvezőtlen anyagi helyzete miatt nem voltak kellő biztonságban tűzveszély esetén, elrendelte, hogy azok egy részét

ideiglenesen az aradi könyvtárba atszállítsák, ott, mint a kézdivásárhelyi minorita rendház tulajdonát külön kezeljék.

Az ősi tulajdonjog fenntartása külön hangsúllyal szerepel a levélben, tehát nincs ok az elkeseredésre annál is inkább, mert a könyvtár soha sem volt nyilvános, az a kantai rendház tulajdona és nem közbizony. A könyvtár átadása szabályszerű átvételi elismervény ellenében történt, amit Dr. Pazsitny tart. főnök irt alá.

Ezzel tehát elsimultak a hullámok, amit a könyvtár-ügy napok alatt vert a városban s csak az időt kell megvárni, amikor az egyházközség megfelelő és méltó felszerelést tud biztosítani az ősi könyvek számára, hogy azok újra ősi fészükbe visszerüljenek.

Dávid Iván.

A RÉGI KÉZDIVÁSÁRHELY.

Karcolatok a közélet elhunyt munkásairól.

Írta: VAJNA KÁROLY.

Dummel Ferdinánd

1800—1881.

A r. k. temetőben a főkapun bemenet a Welnreiter-féle temetőkertrészben balról a diszshelyek között egy új siremlék vonja magára a figyelmet.

E siremlék szép obeliszkjén ez a felirat áll:

„DUMMEL FERDINÁND

1800—1881.

Gábor Áron munkatársa, a székely ágyugyár művezetője.”

Lennebb az obeliszks alsó részén:

„E sarkövet állíttatta özvegye Jancsó Éva; renováltatta unokája: Dummel Nándor 1933.”

Az obeliszks egy körülbelül 3 m. magasú sziklatömbből emelkedik ki és kiváló díszet a Gábor Áron utasításai szerint s a Turóczi Mózes igazgatása alatt működött ágyugyárból a Dummel Ferdinánd kezéből kikerült, annak a 64 ágyu egyikének hü mása képezi, amelyet a Rudolf-kórház építéskor a vízvezeték elhelyezése alkalmával találtak meg s amely jelenleg a Székely Nemzeti Múzeumban van elhelyezve.

Az úgy részleteiben, mint egészében sikerült szép siremlék a Dummel Nándor mérnök terve szerint készült, Zonda István kőfaragónak, a székelyudvarhelyi magyar kőipari szakiskola kiváló képzettségű növendékének értékes alkotása, — méltó a sirban nyugvó egyéniségének, multjának megőrzésére.

Ez a siremlék nemcsak nemes egyszerűségével és szépségével hat a szemlélőre, de ugyanakkor beszél, kérdez és felel a mult idők eseményei, emberei s ezek önfeláldozó hazaszeretete felől, különösen pedig Dummel Ferdinándról, aki szakképzettségével és elsőrangú hazafias munkásságával valóban magasan kiemelkedett a gyár többi osztályvezetői közül: és így megállapítható, hogy Gábor Áron és Turóczi Mózes után ő volt az ágyuöntésnek nemcsak felelős művezetője és munkása, de igazi lelke is.

S mivel a mai nemzedék előtt teljesen ismeretlenek a rá vonatkozó történelmi adatok, előzetesen szükségesnek tartom Dummel Ferdinánd személyét ismertetni.

Dummel Ferdinánd Ausztriában, Salzburgban született 1800. évben. Korán árván maradt, rokonai nem törődtek vele. Iparos lett, vas és fémestergályosi, vas és fémöntői mesterséget tanulta meg. Segédde felszabadulása után az ősrégi céhszokások szerint külföldre ment — tapasztalatokat gyűjteni. Mint katona Bécsben szolgált a fegyver és ágyugyárban. Tanulmányutjában Magyarországra, Erdélybe is eljutott. Brassóban segédkedett, ahonnan 1826—1827 évek egyikében Kézdivásárhelyre jött, itt letelepedett s 1828 május 10-én felesége Virth Máriaától Mária nevű leánya született, a kantai r. k. egyház anyakönyve szerint. Tehát már 1828-ban városi polgár lett. Második feleségét Novák Ceciliát 1850-ben temette el. Harmadik felesége a 19 éves kézdivásárhelyi Jancsó Éva lett, akivel 1882 nov. 9-én tartotta eküvőjét. Jancsó Évával a kézdivásárhelyi terjedelmes nemes Jancsó családba házasságot kötött be. Polgártársai még akkor is mint jövevényről emlékeztek meg, noha már a kézdivásárhelyi Nemes Asztalos céhnek, mint esztergályos 1844-ben rendes tagja lett s neve az V. Ferdinánd király és erdélyi feje-

delemtől az Asztalos céhnek 1844-ben kiadott királyi Privilegium levelében is föl van véve, mint jogosított iparosé.) Bár a magyar nyelvet csak töredezőre beszélt, a Székelyföldre s városunk lakóihoz nagyon ragaszkodott s asszimiláló akarátának bizonyítékai két utolsó házassága Novák Ceciliával és Jancsó Évával, akitől a magyar nyelvet meglehetősen elsajátította.

És kell-e fényesebb bizonyosság Dummel Ferdinándról, hogy szívben, lélekben magyar lett, mint az a lelkes és értékes munkásság, melyet Háromszék 1848—1849-ik önvédelmi harcában, mint a Gábor Áron és Turóczi Mózes kézdivásárhelyi ágyuöntő gyáranak felelős művezetője tanúsított, amely állásban szinte nélkülözhetetlenné tette magát?

Ugy érzem, hogy itt elértem az én feladatom legszebb részéhez: ki kell emelnem Dummel Ferdinándot a feledés, az elmúlás sűrű homályából. A halátlanság fájdalmas érzéseit élete utolsó három évtizedében csendben, majdnem titokban átszenvedett nemes egyéniségnek homlokára most holta után föl kell tűznöm a nyilvánosság előtt az elismerés babérjait.

Mindenekelőtt meg kell állapítanom — és pedig történelmi adataim alapján, hogy az ágyugyár sok derék vezető munkásai közül, ezek érdemeinek elismerése mellett — hogy Dummel Ferdinánd magasan kiemelkedett az ő szerény egyéniségével, de kiváló szakképzettségével és elsőrendű munkásságával, amely Gábor Áron és Turóczi Mózesrel való együttműködés mellett is főbiztosítékai voltak az ágyuöntés fényes sikereinek.

Mindjárt bizonyítok is erre vonatkozó adataimmal:

(Folyt. köv.)

*) Lásd az Asztalos Ipartársulat levéltárában levő királyi Privilegium levelében.

Letört a virág...

(Sebestyén Józsefné szül. Szőke Etuska, Szőke Albert zabolai birtokos leánya aug. 19-én 25 éves korában két napi betegség után elhunyt. Halála több tekintélyes családot borított gyászba. Temetése aug. 21-én volt óriási részvét mellett Zabolán.)

Az iglói temetőben, ahogy a lőcsei-utcai kapun bemegyünk, egy gyönyörű márványanykó áll.

Egy csodaszép fiatal tanárnő, Arányi Margit bánatos fekete szeme néz le a kőbe foglalt képről. — A márványkőre a következő pár sor van vésvé:

Letört a virág, illata elszállt,
Elment keresni boldogabb hazát.

Farkas Imre, a Színházi Életben írt „Életem regényé”-ben említi a szép Arányi Margitot.

Akkora külső hasonlatosságot ember és ember között sohasem láttam, mint Arányi Margit és Szőke Etus között.

Valahányszor láttam Szőke Etust, eszembe jutott az iglói temető...

És nem tudom megmagyarázni, miért, mindig az az érzésem volt, hogy le fog törni ez a szép fehér virág fiatalon, mint hasonmása, az iglói temetőben.

És nem csalt meg ez a különös érzés. Vasárnap még a templomban imádkozott, talán boldogságát köszönte a kifürkészhetetlen Istennek. — Hiszen boldog volt, amint mondják...

Férje a csillagokat lehozta volna érette. Gyönyörű, egyetlen kicsi fia, szülei, testvérei bálványa volt.

Vasárnap a templomban el-elnéztem hófehér arcát, nagy sötét szemét, a könnyű csipkekalaptól beárnyalva, ahogy lelkesen énekelte: „Itt van szívem, neked adom Uram!” És azonnal eszembe villant Arányi Margit márványkőve: „Letört a virág” — Különösen a templom előtt, ahogy megcsókolt a kezemet s én megsimogattam fehér arcocskáját.

Pont egy hétre, vasárnap, mint egy pompás fehér orchidea, ott feküdt fehér virágok között, fehér ravatalon, a szép Etuska. — Letört a virág...

Mint a ragyogó-napsütéses égből egy rettenetes villám, úgy csapott végig a hír Dermetten álltak az emberek.

Csütörtökön családjával vacsorázott és szombaton este halott volt.

...Csak a szíve fájt egy kicsikét és a szép fehér homloka nagyon, nagyon...

Bukarestben volt férjénél. Nyaralni jöttek pár hétre és itt maradt örökre, a csöndes akácok falusi temetőben, — itthon.

Egy összetört férfi s egy bájos kis fiúcska simogatják a halott fekete haját és a kis fiúcska sehogy sem érti meg, miért nem beszél anyuka, miért nem csókolja, mint máskor, miért alszik olyan mélyen és miért tettek annyi virágot rá?...

A szép, fiatal, alig huszonöt éves asszonyt az egész falu szerette. Mindenki siratja az intelligens, finom, szerény modoru, szépséges teremtest.

Szőke Albert birtokos és családja iránt óriási a részvét. Mélyen megdöbbenve áll az egész falu és az idegenek a koporsó mellett. — Letört a virág, illata elszállt...

Özv. Czirmes Bálintné.

Megnyílt a szentgyörgyi kiállítás. A Sepsiszentgyörgyön rendezett országos ipari és gazdasági kiállítás ma nyílt meg szép ünnepség keretében. A kiállításon városunkból is sokan vesznek részt. Akik nem akarnak jókor felkelni, azok mehetnek a délelőtti 1/2 9 órakor induló mixtával. A vonat 25% os kedvezményt biztosít. A felszálláskor váltott jegy megőrzendő és visszautazáskor felmutatandó, melynek alapján adják meg a kedvezményt.

TANÜGY.

Készülődés az új tanévre.

Amint lapunkkal közlik, úgy az állami, mint a két felekezeti, ref. és róm. kath. iskolákban a beiratások szept. 1—10 között lesznek a hivatalos órák alatt.

A róm. kath. gimnázium és tanítóképzőben szintén szeptelsején kezdik meg a beírásokat. — A tanév megnyitása — mint erről egy miniszteri rendelet intézkedik — szept. 15-én lesz.

HIREK.

ZSIGA.

A régi Vásárhelyből hullott ki ismét egy téglá. Részbe volt ő városnak, az uccának, a jó kacagások vigágának. Egy elgurult tehetség, egy csirájában elmaradó álomlélek cadaver-ét tesz ki a másik birodalomba. Az utolsó harangzugást talán már ő is hallotta, hisz neki szólt...

Ismert mindenkit-mindenki ismerte. És nem volt senki, aki haragudott volna rá, mint ahogy nem haragszik senki a fára, mert zöld, a virágra, mert illatozik. Zsiga élt és sok keserű esztendőkön vigasztaló, naiv humorával élesztette a kialvó reménylángokat, a hit és élet parazsait. Szörnyű testi fogyatkozásért nem volt szomorú, soha nem kért senkitől egy vigasztaló szót. Kárpótlásul kapott cinizmusával mindenben tette magát s mindég úgy volt jó, ahogy volt. Naiv, gyermeklelkével ő is nagy csodák, nagy boldogságok felé tárult s az ötvennyolcéves test megcsuklott a súly alatt. A balázsfalvi szülőháztól a vásárhelyi kis hónaposszobáig hosszú utat járt be sok kiábrándulással a sors reményeiből.

Egy évvel ezelőtt azt mondta:

— Még nem halok meg, de ha meghalok, legalább nekem is jobb dolgom lesz...

Most beteljesedett a kívánsága.

Zsiga, öreg barátunk, Isten veled.

Dávid Iván.

— Csiki lakodalom a szentgyörgyi kiállításon. A Sepsiszentgyörgyön e hónap 26-30 között tartandó mezőgazdasági és ipari kiállítás művészi estéinek keretében bemutatásra kerül az ősi csiki székely lakodalom 200 szereplővel, Dr. Hirsch Hugóné rendezésében.

— Esküvők. Augusztus 20-ikán tartotta esküvőjét Alsócsernátonban Házsmann Pál zabolai áll. el. tanító Cseh Icaival, Cseh Lajos ny. áll. el. isk. igazgató leányával. — Altorjai Arkossy ifj. Benkő Ernő és Stettinger Margit f. hó. 19-én tartották esküvőjüket Budapesten a Szilágyi Dezső-ter. ref. templomban.

— Széfeddin Sefket Bey gyászja. Özv. Karatnai Köntzey Imréné, a kolozsvári előkelő társaság egyik tagja 73 éves korában elhunyt. A jóságos, finom lelkéről ismert ura matrónában Széfeddin Sefket Bey, lapunk kitűnő munkatársa nagyanyját gyászolja.

— Csiki énekesnő a gyergyói katólikusnaggyűlés hangversenyén. Szeptember első felében tartják meg a katólikus népszövetség idej naggyűlését Gyergyószentmiklóson. A naggyűlés után nagyszabású hangverseny is lesz, aminek keretében fellép Tauber Mária csikszeredai énekesnő, a gráci operaház tagja.

— Szabóink közgyűlése. A szabó ipartársulat közgyűlését hétfőn, aug. 21-én tartották meg Tóth József elnök lakásán, a régi jó egyetértéssel. Tisztújításon, kevés változással, mind a régi vezetők maradtak benn. Választás után, elnök lakása mellett kertben családias vacsora volt, melyen a háziasszonyi szerepeket Tóth József elnök, György Károly alelnök és Tóth Gáspár választmányi tag nejei töltötték be.

— Halálozások. Tornafalvi Tornyai Zsiga akadémiai szobrász-művész péntekre virradólag a lakásán hirtelen elhunyt. Még csütörtökön este kintjárt a városban, ellátogatott a Lukács-féle kertbe és reggel, mikor a háziasszonya benyitott a szobájába, ott találta holtan a földön elterülve. Az utóbbi napokban többször szédült, de nem panaszkodott soha a mostoha sors ostorcsapásai ellen. Ki gondolta volna, aki csütörtökön elbeszélgetett vele, hogy a testileg megörölt ember az előtt a nagy ut előtt áll, ahová elmegyünk mind: szépek, csunyak, zsenik, korlátoltak. Amint az orvos megállapította, agy-daganata lehetett és ez ölte meg. Tornyai Zsigával egy östehetség szállt a sirba. Süketsége dacára nagy tudásvágygyal képezte magát. Szép tehetsége kibontakozását a magyar kormány is észrevette és állami ösztöndíjjal Münchenbe küldötte ki, ahol az akadémiát végezte. Talán, ha valaki ott állt mellette és ambicionálta, neve ismertté lett. Így csak a tervezeteknek élt, meg voltak neki is a művész álmái, melyeket letörtek a világháború és a nagy gazdasági romlás. Legutóbbi szép művész alkotása az ojtózi szoros sziklájába elhelyezett domborműve volt, mely az ott harcolt magyar hősök em-

lékét glórfikálta. Ezt az emlékművet azonban a változott viszonyok eltüntették. Tornyai Gyula ügyvéd, az ismert nevű kamarai képviselő unokabátyja volt. Ma temették nagy részvét mellett. Régi mecenása, Dávid Dezső temettette és meghatódva bucsuztak tőle barátai. Mi is bucsuzunk Tőled. Te Zsiga pajtás, aki valamikor a bajor király szemébe-fújtad a füstöt, mikor bemutatkozás nélkül szobrász műhelyedbe menta müncheni akadémián, most a mi szemünk közé fújtad haláld füstjét, mert úgy távoztál ez életből, amint az tőled megérdemelte. Bucsú nélkül. Ivelőnek indult művészi pályád letörte az élet. Most is szemünk előtt vagy, mikor kis márvány tevé szobroddal a brassói pályaudvarról elindultál művészi célok felé magasba törni. Azóta sokat megértél. Sokat szenvedtél. A dicsőségből vajmi keveset jutott neked sorsod. De mindig tartottad magad különleges filozófiával s bár sokan tréfáltunk Veled, de a guny sohasem bántotta, mert sorsodban végzetet láttunk, mely bármelyikünket érhet. Legyen örök pihenésed boldog, mint élted volt s filozófiád. — Orbán Dániel birtokos 84 éves korában Márkosfalván elhunyt. Temetése csütörtökön volt nagy részvét mellett.

— Két vásárhelyi művész hangversenye. Szept. 2-án a kath. gimnázium tornatermében dr. Török Zoltánné és Berl Márk hangversenyt rendeznek vegyes műsorral.

— A csiki cigánykongresszus portyázói városunkban. Csikszereda körül — mint a lapok megírták — 20,000 cigány készül táborozásra, illetve a miniszter által jóváhagyott kongresszus megtartására. A részvevők — úgy látszik — az átvonulás alatt ráérnek portyázgatásra is. Erre mutatnak a városunkban is előforduló lopások. E héten Mániás Ferenc képezdei tanár lakásának kamrájába hatoltak be a mező felől és elvittek onnan élelmiszereket, ruhaneműeket. Az eset előtti napokban a szomszédságban lakó dr. Várhelyi Gyula tanár lakásáról riasztottak meg egy cigányt, amint éppen azon gondolkozott, hogy mit szedjen össze. Nem ártana, ha a rendőrség szigorúan járna el az itt átvonuló és koldulás ürügye alatt lakásokba ellátogató cigányokkal szemben.

— A SZÉKELYSÉG legfrissebb, júli-augusztusi összevont száma sok érdekes dolgokat közöl. Két munkatársunk írását is látjuk az új számban. Rákossy Zoltán, a Kézdivásárhelyről elszármazott tanár-költő „Elek apó temetése” címen a Magyar Panteonban megjelent versét vette át a szerkesztő és közli az első helyen abból az alkalomból, hogy most volt Benedek Elek tragikus halálának 4. évfordulója. K. Bogdán Géza ny. főerdőtanácsos érdekes megfigyeléseiről számol be az 1933 évi tavaszi mádvándorlásokkal kapcsolatosan. A többi cikkek: Gaál Sándor: Palancz bácsi, Bányai János: Dobostorta opál a Hargitából, Pálffy Miklós, az egyszerű falusi kiscigazda novellája: Székely vér stb. Ajánljuk a Székelységet olvasóink figyelmébe.

— Maláriát terjesztő szunyogok. A mint lapunkkal közlik, több malária megbetegedés történt városunkban. A betegség terjesztői — amint megállapítható — a városi sétatér szunyogjai. A sétatér körüli lakók helyesen tennék, ha a trágya- és szemétdombokat mésszel beöntöznék, hogy a sok esőzések által elszaporodott szunyogok fészkeit elpusztítsák. A sétatér melletti utcák tisztaságára felhívjuk a városi tanács figyelmét.

A MOZI MŰSORA.

Aug. 26-27-én, szombaton és vasárnap este 9 vasárnap délután 6 órakor be lesz mutatva az idei szezon legjobb filmje a

SHANGHAI EXPRESS,

kinai tárgyú nagy sláger. —

Szept. 2-3-án, szombaton és vasárnap este 9 órakor, vasárnap délután 6 órakor színre kerül:

A PARADICSOM MADÁR.

Ezotikus, érdekfeszítő, izgalmas cselekményű, gyönyörű zenéjű és énekű világhírnév 8 felvonásban. Szép felvételek Haway szigetéről.

Főszereplő: Dolores del Río nagy sztár.

Minden vasárnap friss Jurnál. Heti híradó.

SPORT.

Mai sportprogram.

Ma, vasárnap 1/2 6 órai kezdettel a Sinkovits-sportpályán a brassói Spárta jó képességű csapata mérkőzik a KSE első csapatával. Megelőzőleg, 3 órakor ifjúsági mérkőzés.

A múlt számunkban röviden emlékeztünk meg a KSE csikszeredai szerepléséről. Most sportmunkatársunk tollából a következő részletes tudósítást adjuk:

K. S. E—C. S. C 4:1 (4:0).

A KSE Csikszeredában játszott aug. 13-án a Csikszeredai Sport Club csapata ellen. A délelőtti ideális időjárás mellett délutánra tartós eső váltotta fel s az eső megszüntése után csak 1/27 órakor állnak fel a csapatok erősen felázott, nehéz pályán. A csikszeredai pálya amúgy is rossz, egyik felé emelkedő s az eső, mely a kapuk előtti terepet teljesen sártengerre változtatta, lehetetlenné tette az igazi szép játékot. A késő kezdett miatt kölcsönös megállapodás alapján csak 40—40 perces félidőig tartott a játék.

A kapuválasztásnál a szerencse a helyi csapatnak kedvez s így a KSE kezdi a játékot s mindjárt kezdetben heves iramot diktál, amelynek már a harmadik percben jelentkezik az eredménye az első korner alakjában. A sarokrugást a csikszeredaiak sikeresen a mezőnybe továbbítják, azonban a megújuló KSE támadásnak az 5. percben góleredménye akad Negustoru szép lövése révén. A 8. percben Mátyás a gólok számát kettőre szaporítja, majd a 14. percben Fülöp éles lövése akad meg a hálóban, tehát az első negyedóra eredményeképpen — bár a támadások a csikszeredai kapu előtti pocolyában rendre elakadnak — 3:0-ra vezet a KSE.

A CSC az első negyed órában nem játszott komplett csapattal. Kezdetben hét embere áll fel teljesen védelembe vonulva, majd egymásután jönnek a játékosok, akiket kezdetben az egyet vezetősege nem tudott összeszedni. A 18. percben érkezik a 11. embere a CSC-nek és a csapat, mely eddig teljesen védelemre szorított, egy-egy támadást kísérel meg. A KSE is mérsékeli iramát s így mezőnyjáték folyik, vagy a CSC térfelén folyik a játék többnyire. A 30. percben CSC főlény alakul ki, mely több percig tart, azonban a félidő végére újból a KSE dominálja a terepet s szép összjáték után Negustoru a 4. gólt helyezi a hálóba a 40. percben.

A csikszeredaiak eddig hegynek felfelé játszottak s a muló főlényük miatt az eső miatt egyébként kevés számú közönség kiegyenlített remélt, sőt az optimisták bak győzelembe is reménykedtek.

A II. félidőre a KSE játszik hegynek felfelé s ezt a körülményt számbavéve, a csikszeredai közönség fanatikusan biztatja a CSC-t mindjárt kezdetben. Itt tűnt ki a KSE nagyobb állóképessége a nehéz terep és idegen pálya ellenére is. A játék csaknem állandóan a CSC térfelén folyik. Lövés-lövés után esik a csiki csapat kapujára, azonban az első félidőben gyenge formát mutató kapus szerencséjével ment minden veszélyesebb helyzetet. A CSC vezet ugyan néhány erőltetett támadást, azonban ezek a háttédeken túl nem jutnak. Eredmény egyik részről sem esik minden erőlködés ellenére.

A közönség magatartása a sikertelenség miatt lassankint elfajul s ugyanilyen arányban kezdenek a csikszeredai játékosok eldurvulni. Rövid egymásutánban két csiki játékost kénytelen a bíró kiállítani, ami miatt a közönség kevésbé intelligens része tettlegességgel fenyegeti. A közönség magatartása annyira ment, hogy az egyik néző maga rug bele a labdába a KSE kapuja felé irányítva.

Eredmény azonban ennek ellenére sem esik s a CSC vigasztalját csak a 40. percben szerzi meg 11-ből.

A CSC egyébként a durvaságtól eltekintve lelkesen játszott, összjátéka azonban kiforratlan és a csapat úgy látszik nem bírja a sáros terepet. A KSE szép, ésszerű kombinációival ragadtatta el a nézőket s a csapat játéka a közönség intelligensebb részénél jó benyomást keltett.

Bíró Blaga Simon, aki részrehajlatlanul és mindkét csapat megalégedésére vezette a mérkőzést.

A gelencei „Nemere” Sport Egyesület pályaaavató ünnepélye.

Folyó hó 20-án, vasárnap, gyönyörű nyári időben — nagy érdeklődés és siker jegyében zajlott le a gelencei „Nemere” S.E. pályaaavató ünnepélye.

A pályaaavató ünnepély iránt érdeklődők tömege, úgy a közeli, mint távoli vidékről jöttek százai már d. u. 2 órakor kezdik benépesíteni a Nemere sportpályáját.

Az ünnepély a meghívott sport egyesületek csapatainak késése miatt d. u. 1/2 4 órakor kezdődik.

Elsőnek a kézdivásárhelyi „Mercur” — azután a kovásznai „Amatör” — a zabolai Z.S.C. s végül a „Nemere” csapata vonul, fel a közönség lelkes fogadtatása mellett.

Ezután a „körmérkőzés” következik. A sorsolás folytán a „Mercur” — az Amatörrel, míg a Nemere a Z.S.C.-vel kerül össze. Az elődöntő mérkőzés „A” csoportjában küzdő kovásznai Amatör — a kézdivásárhelyi Mercurt 2:2 döntetlen eredmény után, csak 10 perces meghosszabbítás után, egy 11-esből elért goóllal 3:2 arányban sikerült legyőznie. Míg a „B” csoportban küzdő Nemere a zabolai Z.S.C. 3:1 arányban győzte le.

Az elődöntő mérkőzések befejezése után vette kezdetét a tulajdonképeni pályaa-

szentelés, midőn a helyi és a vendég csapatok négyoszögbe felálló sorfala közé Dr. Ramba László elnök és Székely Albert társelnök kísérete mellett megérkezik Solyom Géza gelencei esperes, ki megáldó imája után, meleg hangú üdvözlő beszéd keretében köszöntötte a közönséget, majd a világszerte felkarolt sport nemes céljának ismertetése után rövid, de mélyen szántó beszéd kíséretében áldotta meg a „Nemere” pályát, kérve a közönség további áldozatkészségét és a tagok önzetlen munkája mellett az egymás iránti kölcsönös szeretet fenntartását.

A pályaszentelés után kezdődő döntő körmérkőzésből, Horváth Rezső bíraskodása mellett, az első félidő 2:0-as eredménye után 3:1 arányban a Nemere kerül ki győztesen. A mérkőzés végeztével az érme kiosztása következett Dr. Ramba elnök által, majd az ünneplő nép a vidéki és helyi sport ifjúsága kíséretében Mecsereróné báltermébe gyűlt össze, ahol vacsora után, kezdetét vette a legjobb hangulatban reggelig tartó tánc.

Hogy ezen pályaaavató ünnepély legszébb erkölcsi siker jegyében folyt le, első sorban is a Nemere vezetőségét illeti köszönet, kik mindenkor áldozatkészségű adományaikkal, teljes odaadással állanak az egyesület mellett, továbbá köszönet illeti az ünnepélyen Kézdivásárhelyről és vidékről megjelent nagy számú közönséget is.

(B-6.)

Teniszverseny a háromszéki bajnokságért.

Szombaton és vasárnap tartották rendes évi versenyüket a háromszéki bajnokságért a sepsiszentgyörgyi TC és a KSE. A kevésszámú közönségnek módja volt szokatlanul fegyelmezett és szép játékot látni, különösen a sepsiszentgyörgyi játékosoktól. Egyetlen hiba volt az az idegesség, amit a gyakorlatlan labdaszedők ügyetlenkedései okoztak. Néha a legszebb izgalmas játékot kellett a tempóba jött versenyzőknek abbahagyni a service fogyatékossága miatt.

Váratlan előretörés Szentiványi részéről történt, aki szép stílussal tört a második helyre, de elismerés illeti a többi játékost is, akik igen szép teljesítménnyel küzdöttek a babérért.

A verseny részletes eredményei a következők:

Férfi egyesben:

- I. Schuszték György, Tennis Club Sepsiszentgyörgy
- II. Szentiványi József
- III. Dr. Mágóri — Gábor László KSE.

Női egyesben:

- I. Gábor Dóra KSE.
- II. Dr. Fejér Lukácsné KSE
- III. Diener Ilze, Tennis Club Sztgy., Biaszini Katinka KSE

Férfi párosban:

- I. Schuszték György — Neuman Ernő 10. 0. Tenisz Club Sepsiszentgyörgy.
- II. Nagy János — József Pál TC Sztgyörgy.

Női párosban:

- I. Dr. Fejér Lukácsné — Biaszini Katinka KSE.
- II. Dr. Vertán Jánosné — Gábor Dóra KSE.

Vegyes párosban:

- I. Gábor Dóra — Gábor Laci KSE.
- II. Dézsi Márta — József Pál TC Sztgyörgy.

NYILT-TÉR)

Tudomásul.

Alulírott közlöm a közönséggel, hogy gyermekemért, különösen Turóczy Sándor fiamért semmi nemű anyagi felelősséget nem vállalok.

Târgu-Săcuesc, 1933. aug. 25.

Özv. György Áronné, Jancsó Ilona.

(Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

Könyvkötői munkák

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig
olcsón és gyorsan
készülnek

Turóczy A. Béla

könyvkötészetében

Târgu-Săcuesc — Kézdivásárhelyen.

Közeledik a nagy nap,

a mikor kihúzzák Önnök a

főnyereményt

Siessen tehát kiváltani sorsjegyét!

Huzás teljes egy hónapig tart!

ELÁRUJÍTÓ HELYEK: Kovács-hírlap-iroda Mihály László és Agrár-bank.

Primăria Com. Urb. Târgul-Săcuesc

A város hivatalos hirdetései

No. 3318/1933 Publicațiune.

Aducem la cunoștință că în cursul lunii August se întocmeste tabela de recensământ pregătitoare, pentru toți tinerii născuți în anul 1915.

Se vor prezenta pentru a fi înscrise pe tabelă la primăria orașului, în orele de birou toți tinerii născuți în Târgul-Săcuesc în anul 1915, totase-menea și tinerii născuți în anul în alte părți, însă au domiciliul în acest oras.

Hirdetmény.

Közhirrre tesszük, hogy az 1915 évben született ifjak részére az előkészítő sorozási lajstromok augusztus hó folyamán lesznek elkészítve.

A város katonai ügyosztályánál köteles jelentkezni minden ifju

1., aki 1915 évben Târgul-Săcuesc városban született.

1., vagy más helyen született ugyan, de állandó lakhelye ebben a városban van.

Primar: (ss) V. Fenechiu. Secretar Gen: (ss) Dr. Török

3312/1933 Publicațiunea.

Primăria orașului Târgul-Săcuesc aduce la cunoștință publică, că la 19 Septembrie 1933 ora 10 a. m în caz rezultat negativ la 30 Septembrie 1933 fine licitație publică cu oferte închise și sigilate pentru vinderea a 1901 buc. strejari cu dimensiunile dela 15 cm. până la 40 cm. din care cea mai mare parte stâlpi de telefon, din pădurea catrușă.

Garanția de 5% se va depune odată cu ofertele.

Licitatia se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88-110 din legea contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficiale la serviciul economic al primăriei.

Hirdetmény.

Târgul-Săcuesc város tanács közhirrre teszi, hogy 1933 szeptember 19-én d. e. 10 órakor, eredménytelenség esetén 1933 szeptember 30-án zárt írásbeli ajánlattal nyílt árverést tart 1901 db. 15 cm-től 40 cm-ig átmérőjű cse-refa eladására a Katrosa erdőből. A legnagyobb része telefon póznának alkalmas.

Az 5 %-os garancia letétbe helyezendő a városi pénztárnál.

Az árverésnél mérvadók a számviteli törvény 88-110 §-ai.

Az árverési feltételek, hivatalos órák alatt a gazdasági hivatalban megtekinthetők.

Tg.-Săcuesc, la 18 Agust 1933.

Primar: (ss) V. Fenechiu. Secretar Gen. (ss) R. Cosm

LEGOLCSÓBBAN

férfi posztó és szalmakalapot, legújabb minta, nagy választék KOVÁCS JÓZSEF kalapgyár Vasutcai üzletében szerezhethi be.

Ha örömet akar szerezni gyermekeinek,

rendelje meg a legjobb képes gyermekujtságot, ze

Uj Cimborát

Előfizetéseket felvesz városunkban a KOVÁCS-hírlapiroda.

Nagy választék

Műszaki-, irodalmi-, iskolai-könyvekben, irodai-iskolai-rajz- és tanszerekben Könyvlegolcsóbban

Kovács-hírlapirodában.